

BURTŅIEKU

10.(30) 1993.

BURTŅIEKU PAGASTA IZDEVUMS

VĒSTIS

No Miķeļiem līdz Mārtiņiem

Ap Miķeļiem diena atkal vienā garumā ar nakti. Daba g, tevojas ziemas mieram. Dzeltē un krīt lapas, ja strauji - tad barga ziema, ja pakāpeniski - mīkstāka. Ja Miķeļa dienā sauls - tad vēls pavasaris, ja miglains vai lieteins, tad laba Vasara. Jābeidz lielie rudens darbi: zemes aršana, turāmo lopu iezīmošana, kaujamo - likvidēšana. Tā ticēja un strādāja senie latvieši.

Arī ļaužu noskaņa klusināta. Dzērvēs līdz ar launagu sīnešušas skaļos smieklus. Ir laiks pārdomām.

Latvieši cilvēka miršanu tāpat kā lapkriti uzskatīja par dabīgu norisi, par daļu no pasaules rituma, par Dieva likumu. Uzskatīja, ka cilvēka sastāv ir kā no trim daļām. Augums, mūžam beidzoties, sairst pišlos. Velis turpina dzīvi aizsaulē, viņseulē. Dvēsele aiziet pie Dieva. Šis pārdomas dažādos variantos saglabājušās folklorā, sajaucoties ar citu tautu mītiem.

Rudeņos auglības cikla noslēgumā tika novērtēts pedarītais, domāts par nākamo pavasari. Tika pieminēti aizsaulē aizgājušo seņči, kas bijuši visu darbu līdzzinātāji, svētības glabātāji. Veļu laiku, aptuveni no Miķeļiem /29. sept./ līdz Mārtiņiem /10. nov./ dažādās Latvijas vietās saukuši dažādi: Kazdenģā - ilgu laiku, Veltaikos - garu laiku, Zemīte un ap Limbāžiem - pauru laiku. Dažviet vēl skeidro kā dvēseli. Spriedumā pretrunīgi.

Kristīgā izpratnē dvēsele piemīt dzīvem cilvēkiem. Folklorā līdzīgi, taču tā var pastāvēt neatkarīgi no ķermeņa, tai nav nepieciešams ne mājoklis ne uzturs. Senie ēģiptieši un arī citas tautas ticēja dvēseles spējai iemiesoties no jauna citā būtnē un lietā. Seno latviešu izpratnē bez dvēseles, kas aizgājusi Dieva valstībā, vēl pastāv veļu aizsaulē dzīve ar šai saulei līdzīgu struktūru. Mirušajiem deva līdzī darba rīkus, rotas, ieročus, lai dzīvi aizsaulē atvieglotu. /Taču gars, dvēsele, nekādi nav saistīti ar darbu/. Ticēja, ka ļauns cilvēks nerod miera ne aizsaulē, ne pie Dieva. Tas spiesta klaiņot kāma, murga, lietuvēna veidolā. Ar godu dzīvojošais, līdz saules rietam apbedītais, uzņemta veļu pulkā var dzīvot kā labais mājas gars. Ja tas nenāk pats, to aicina ciemoties vismaz reizi gadā, lai nezaudētu saikni ar dzīvajiem. Plaši pazīstama veļu mielosēšanas tradīcija. Kā svētkos gatavoti gardi ēdieni, pat klāti galdi veļiem. Dzīvie veļu laikā vakaros līdz ar tumsu gāja gulēt, lai netraucētu, cēlās agri, lai darbi neiekavētos. Taču bijusi arī parāša aizdegt skalu, lai veļiem parādītu, kur nolikta mielasts. Ja kāds skale goimā sarkate kādu no aizgājušiem, tam drīzi jāmirst, kas nē - dzīvos garu mūžu. Veļu laikā jāsekoj skas, īpaši to pamati.

Ir īstēnais laiks nostāstiem un mīklu minēšanai. Skatīsim un dzīviību atnes Mārtiņa diena ar jautriem budžiem, kēkšām, dancošānu. Tiek zīlēts, ubagots. Dara alu, cep-karšas, kauj lopus, Gatavo zirpu, kaņepju grūdeni vai pikas.

Līdz ar Mārtiņiem atnāk ziema. Ticējums vēsti, ka Dievs trīs akmeņus met no debesīm ūdeņos: Jākaba dienā, Miķeļos un Mārtiņos. Kad pēdējais iemests, arī ūdens aiziet pie miera.

Varam ticēt, neticēt savas un citu teutu mītiem, legendām, parašām. Taču ieklausīties der katrā. Vēl saglabātās tradīcijas kopjamas un pēdējināmas. Varbūt svečiti noliekot kēpsētā ne tikai pie savu tuvinieku atdusas vietām, bet arī pie karavīta, vai nezināmo kapiem mēs kādai dvēselei varam palīdzēt atrast mieru, peši attīroties no kēsmu, spēku un dažādu lietuvēnu varas? Varbūt visu aizliegumu gadus liekot svečites pie Čakstes pieminekļa Meža kēpos mēs arī palīdzējam tuvināt atmodas laikmetu? Varbūt kalpojot tikai naudai un mantei mēs atkal nokļūsim kaut kādā jaunā verdzībā? Varbūt vairāk garīga spēka mums var dot mirušie nekā dzīvie?

Pedomāsim, vadot vakarus no Miķeļiem līdz Mārtiņiem.

V. Zālīte

Par mācības spēku

Jau otro mācību gadu Burtniekos darbojas mūzikas skola šādās specialitātēs: akordeons, gitāra un vijole. Šīm specialitātēm, kā papildus instrumentu, bērni, ja vien vēlas, var mācīties arī klavieres. Agrāk tas bija obligāti, tagad - pēc vēlēšanās.

Salīdzinot ar mūzikas skolas darbu Valmierā, kur ir lielāka bērnu pieplūdums, līdz ar to arī lielāka bērnu atlases iespēja, pie mums savus spēkus var izmēģināt visi bērni, kuriem vien ir vēlēšanās. Bieži bērniem trūkst muzikālu priekšzināšanu, kas ir normāli mūsu apstākļos, un arī vecāki ir neziņā, ko darīt ar bērnu.

Seiņ Jums var palīdzēt sagatavošanas klase, kur bērni tiek sagatavoti iestājeksemēniem, vai var saņemt vajadzīgo informāciju, individuāli griezties pie skolotājiem. Bez tam pastāv arī privāttundu iespēja.

Patreiz mūsu skolā mācās 19 skolēni. Daudzliki diemžēl nesaprot, ka šī arī ir skola ar izstrādātām, noteiktām prasībām, kuras neizpildot, audzēknis tiek pārcelts tā sauktajā "C" klasē, kur mācību meksa ir daudz lielāka, un, beidzot mūzikas skolu, audzēknis saņem arī attiecīgu dokumentu.

Ja nu dažādu iemeslu dēļ audzēknis ir nokļuvis šei grupā, viņš, labi mācoties, var tikt atpakaļ savā klasē.

Sogad muzikālās nodarbības notiek Ausekļa skolas telpās, līdz ar to daļēji esam atrisinājuši iespēju bērniem apmeklēt šīs stundas. Cenšamies ņemt vērā vispirms tālāk dzīvojošo bērnu intereses, bet breucēju ir daudz, un arī šei iemesla dēļ, /bērni netiek mājās/ ir izstājušies no mūzikas skolas vairāki skolēni. Citi, laikam cerējuši uz patīkamu atpūtu mūzikas skolā, mājās gandrīz nemaz nemācoties, arī šiem skolēniem ir nācies vilties un atstāt mūzikas skolu.

Vēl es pieļauju iespēju, ka arī mūsu darbā pašiem skolotājiem, ir bijušas kādas kļūdas, je bez īpašas pieredzes izstrādājas tikai otro gadu pie zemas materiālās bāzes. Trūkst instrumentu, bet tie, kas mums ir - pašiem jālabo un jāuztur kārtībā. Arī mājās audzēknim ir jābūt daudz maz labam instrumentam un to var nodrošināt lielāka sadarbība vecākiem ar skolotāju. Centīšos palīdzēt un pēc iespējas arī sameklēt vai salabot kādu instrumentu, bet bieži es vienkārši nezinu, uz kā bērns mājās mācās. Dažreiz pat dienasgrāmata nav parakstīta vairākus mēnešus.

Mūzikas skolas darbu pie mums pārskata Valmieras mūzikas skola, piedaloties eksāmenos un ieskaitēs. Šogad ceram pārstāvējus sagaidīt uz visām iecerētām ieskaitēm un eksāmeniem. Valū veiksmi mācībās!

A. Zirnis.

MAZPULCĒNI ATKAL STARTĒ

63. Burtņieku mazpulkā darbojas 30 skolēnu. Katru gadu piedalāmies republikā rīkotā Ražas skatē. Šogad braucām uz Bulduru tehnikumu, kur izstādē parādījām savu audzēto. Izstādē piedalījās Matīss Grinbergs /Jāņa d./ Viņš audzēja kaņepes. Dalībnieki vērtēja nogaršot kaņepju sviestu un pašcepto rudzu maizi. Daudzus interesēja kaņepju audzēšana, kas mazināta mūsu rajonā, republikā.

Ar lielām, stingrām kāpostgalvām izstādē piedalījās Māris Millers /Ulda d./ Viņa vārojumi un prakse pierādījuši, ka pareizi kopjot, jebkuros laika apstākļos var iegūt labu kāpostu ražu.

Līga Grinberga /Modra m./ audzēja kabačus. Izstādē parādīja, kā tie konservējami, kā izmentojami uzturā. Līga brīvajā laikā nododas rokdarbiem, kas arī bija redzami izstādē.

Bulduros jutāmies labi. Tehnikuma audzēkņi un pasniedzēji bija organizējuši interesantus pasākumus. Mazpulcēni piedalījās konkursos, kur parādīja savas zināšanas. Citus rajonus pārstāvēja vairākas skolas. No Valmieras rajona mēs bijām vienīgie. Transporta trūkuma dēļ nepiedalījās Jeru un Viesturskolas draugi.

Gribu pateikties vecākiem, kas atbalsta mazpulku kustību. Īpaši paldies Jānim Grinbergam, kas savā personīgajā transportā mūs aizvīzināja uz Bulduriem.

Mazpulku vadītāja E. Čere

Nepareizs gadījums

Jau vairākus gadus tagadējā Burtņieku vidusskolā /bij. Burtņieku internātskolā/ virs ēdnīcas skursteņa mitinās stārķu ģimene. Tā tas bija arī šajā vasarā.

Kādā dienā stārķu māte bija uzlaidusies uz kurtuves augstā dūmeņa. Kā tas gadījās, to varbūt zina tikai viņa pati: varbūt paslidēja kāja - stārķu māte iekrita dziļajā skurstenī.

Uztraukums bija liels. Neiztika bez asarām. Tika pat zvaniņš tiem, kam vajadzētu rūpēties par dabas aizsardzību.

Visvairāk, protams, sāpēja sirdis bērniem, kas dzīvo dzīvokļu mājās pie skolas. Bērniņš bērnu devās pie vīriešiem, kas remontēja skolu, un lūdza viņu palīdzību. Beidzot nāca kurinātājs bērniem līdz uz nelaimes vietu. Viņš paskatījās, tad noteica: "Tur nekā nevar darīt," un aizgāja atpakaļ pie pārējiem strādniekiem. Tātad stārķu mātei draudēja moku pilns bads nāve bez uztura, bez ūdens. Bet turpat tuvumā ligzdā mazie stārķi nemitīgi gaidīja māti atgriežamies. Arī stārķu tēvs bija uztraukts.

"Ko darīt?" domājam visi. Tad Edijs Liepiņš uskapa uz kurtuves jumta un izsita skursteņa apakšā caurumu. Kāds prieks bija visiem, kad stārķu māte, protams, ne jau veica savā tīrējā, baltaļā tērpā, bet tumši pelēka izlidoja pa caurumu! Kā pateiktā mās savam glābējam, viņa vispirms aplidoja apkārt vietai, kur notika nelaime, tad aizlidoja uz savu ligzdu. No turienes tūlīt atskanēja skaļa klabināšana.

Cik maz bija vajadzīgs, lai palīdzētu nelaimē nonākušajai stārķu ģimenei!

Paldies Edijam Liepiņam par cilvēcību!

A/S "SAKARU BANKA"

A/S "Sakaru banka" atver privatizācijas sertifikātu norēķinu kontus visās Valmieras rajona pilsetu un lauku sakaru nodaļās.

1/ beztermiņa noguldījumus ar 12% gada likmi. Šī veida noguldījuma kontos var ieskaitīt ienākumus par realizēto produkciju

2/ termiņa noguldījumus uz gadu un ilgāk ar 20% gada likmi. Ja nauda ir jāizņem ātrāk par gadu, tad banka nodrošina 12% lielu gada likmi.

3/ depozīta noguldījumus /minimālais lielums 50 LS/

Noguldījuma termiņš %% gadā

3 mēneši 24

6 mēneši 32

12 mēneši 40

Aizpildot sertifikātu deklarācijas, norādiet sev izdevīgāko sertifikātu norēķinu konta atvēršanas vietu.

Maksu par bankas pakalpojumiem valdība ir noteikusi vienādu visām bankām, kas nodarbojas ar sertifikātu kustību.

Mēs Jūs gaidām Pldriķa, Kalnāres, Burtnieku un arī citās sakaru nodaļās.

Parstāvniecības vadītājs

J. Drobiševskis

/telefons - 33620/

Rindens - mīklu minēšanas laiks ***

Bet visa dzīve ap mums vēl šodien pilna simtiem nezināmu, interesantu lietu. Kā būtu, ja mūsu lasītāji mēģinātu atbildēt uz šādiem jautājumiem:

1. Kurš ir visvecākais cilvēks mūsu pagastā?
2. Kurās ģimenēs dzimuši dvīņi, trīņi?
3. Kurā gadā oktobrī sals sasniedza jau -15° un uzsnīga sniegs, kurš nenokusa līdz pat pavasarim?
4. Kurās vietās Burtniekos senie kapu kalniņi, kuros kritušo apbedījumi?
5. Kas ir šo rindīņu autors?
Es ilgi meklēju un minēju,
Kur esi Tu, kur esi paslēpies mans Dievs?
Bet tagad ilgi meklēju es jau,
Kur tevis nav. Kur tevis nav?
6. Kur un kad brauksim uz rudens tirgiem?

Pirmās pareizās atbildes publicēsim, varbūt gādāsim arī kāda pārsteiguma balva.

*** Informācija ***

Veicu visa veida foto darbus, kā arī fotografēju pēc izsaukuma mājās.

Sīkāka informācija pa telefonu 56551

Aldim Sānem

Zemes lietotāji!

Burtnieku pagasta valde atkārtoti atgādina ka zemes nodoklis jānomaksā līdz š.g. ol. novembrim.

Ar LR galvenās valsts finansu inspekcijas lēmumu noteikta node nauda par maksājumu kavējumu, t.i. par katru nokavēto dienu jūnija -0,38% un sākot ar ol. jūliju 0,28%.

PAIDMĀJĪET, vai tas Jums ir izdevīgi?

Redkolāģija
Metiens M.